

ОРГАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ТОРГОВЦЯ ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ

Угода з цінними паперами складається з декількох етапів:

- підготовка до укладання угоди,
- укладання угоди з проставленням підписів сторін,
- кліринг (взаєморозрахунки),
- поставка цінних паперів,
- оплата грошових коштів,
- завершення угоди актами.

Крім органів управління, передбачених законодавством про акціонерні і господарські товариства, торговці цінними паперами можуть містити структурні підрозділи з декількома функціями:

- Продажі – підрозділ торговця, що виконує презентаційні функції, наприклад, консультації, укладання угоди з цінними паперами (купівлі-продажу – ст. 655 ЦКУ, міни – ст. 715 ЦКУ, дарування – ст. 717 ЦКУ, комісії – ст. 1011 ЦКУ), відкриття клієнту рахунку у цінних паперах, отримання дивідендів, надання інформації клієнту про стан рахунку у цінних паперах, наприклад, виписка про залишки чи виписка про обіг, уточнення умов угоди з клієнтом.
- Розрахунки – підрозділ торговця, що виконує обслуговуючі розрахункові функції, супроводжує виконання угоди з цінними паперами. До компетенції цього підрозділу також можуть включатися функції юридичного супроводження угод з цінними паперами, отримання підписаної угоди, реєстрація угоди з літерами Т, Б, А, заведення карток обліку, згідно чинного законодавства, перереєстрація прав власності і надання розпоряджень зберігачам, контроль за виконанням угоди, видача тикету – доручення трейд-офісу та бухгалтерії про здійснення операцій з цінними паперами чи про оплату, звірка зі зберігачем та бухгалтерією стану рахунків клієнтів у цінних паперах, ведення внутрішніх документів у цінних паперах, звітність перед ДКЦПФР, саморегулювальною організацією, організаторами торгівлі, акціонерами, ведення фінансового моніторингу.
- Торговельні операції – підрозділ торговця цінними паперами, що здійснює операції на біржовому та позабіржовому ринках, підготовка звіту про виконання угоди і подання його до контролера.
- Інформаційно-аналітичний відділ – підрозділ торговця цінними паперами, що проводить аналітику та прогнозування поведінки фінансових інструментів, консалтинг для емітентів та торговців на ринку, написання бізнес-планів, управління портфелем цінних паперів, як своїх, так і клієнтських, інвестиційна діяльність, ведення баз даних клієнтів, цінних паперів, галузей, емітентів. Деякі спеціалісти стверджують, що торговець цінними паперами може отримувати грошові кошти лише від видів діяльності, що передбачені ліцензійними умовами (брокерська діяльність, дилерська діяльність, андеррайтинг, управління цінними паперами), затвердженими Рішенням ДКЦПФР від 26 травня 2006 року № 346 “Про затвердження Ліцензійних умов провадження професійної діяльності на фондовому ринку – діяльності з торгівлі цінними паперами”, та від ліцензійної діяльності зберігача.
- Бухгалтерія торговця цінними паперами – робота з власним банківським рахунком, що має нумерацію № 2650, згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженому Постановою Правління Національного банку України № 280 від 17.06.04 р., ведення податкового та бухгалтерського обліку, згідно Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських зобов'язань підприємств і організацій, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.99 р., що дозволяє вести бухгалтерський облік згідно 34-м положенням (стандартам) бухгалтерського обліку.

- Зберігач – комерційний банк, або торговець цінними паперами, який має ліцензію на зберігання та обслуговування обігу цінних паперів та операції емітента цінних паперів на рахунках у цінних паперах, як щодо тих цінних паперів, що належать йому, так і тих, які він зберігає, згідно з договором про відкриття рахунку у цінних паперах. На рахунках власників у зберігача можуть знаходитися цінні папери у відокремленому або колективному зберіганні, але у випадку останнього цінні папери підлягають обов'язковому занесенню до реєстру власників іменних цінних паперів на ім'я зберігача як номінального утримувача. Якщо цінні папери знаходяться в колективному зберіганні на рахунках у цінних паперах самих зберігачів в депозитарії, то вони заносяться до реєстру власників іменних цінних паперів на ім'я депозитарію як номінального утримувача.

Зразок більш розгалуженої структури компанії – торговця цінними паперами.

